

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

7-2826
(616.8)

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

02.11.2012* 17475

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18.06.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00/120.07(7/7876)-115486-72393 sayılı yazınız.

Kastamonu Milletvekili Sayın Emin ÇINAR tarafından tevcih edilen 7/7876 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (3 Sayfa)

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SN. EMİN ÇINAR'IN
MALİYE BAKANI SAYIN MEHMET ŞİMŞEK'E TEVCİH ETTİĞİ
7/7876 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ

SORU 1: 2002 yılından bugüne kadar Türkiye'nin dış borcu ne kadar artmıştır?

CEVAP 1: Tablo 1'de görüldüğü üzere Türkiye Brüt Dış Borç Stokunun GSYİH'ya oranı 2006 ve 2009 yılları hariç dönem süresince azalış trendindedir. 2002 yıl sonu itibariyle %56,2 olan brüt dış borç stokunun GSYİH'ya oranı Mart 2012 itibariyle %39,7'e gerilemiştir. Özellikle Kamu Sektörü Brüt Dış Borç Stokunun GSYİH'ya oranı bu dönemde %28'den %12,2'ye gerilemiştir.

TABLO 1 : Türkiye Brüt Dış Borç Stoku

(Milyon ABD Doları)	KAMU SEKTÖRÜ			TCMB			ÖZEL SEKTÖR			TÜRKİYE BRÜT DİŞ BORÇ STOKU (B+B+B)	KAMU SEKTÖRÜ BRÜT DİŞ BORÇ STOKU / GSYİH (%)	TÜRKİYE BRÜT DİŞ BORÇ STOKU / GSYİH (%)
	KISA VADELİ STOK	UZUN VADELİ STOK	TOPLAM DİŞ BORÇ STOKU (B)	KISA VADELİ STOK	UZUN VADELİ STOK	TOPLAM DİŞ BORÇ STOKU (B)	KISA VADELİ STOK	UZUN VADELİ STOK	TOPLAM DİŞ BORÇ STOKU (B)			
2002	915	63.618	64.533	1.655	20.348	22.003	13.854	29.202	43.056	129.592	28,0	56,2
2003	1.341	69.503	70.844	2.860	21.513	24.373	18.812	30.058	48.870	144.087	23,2	47,3
2004	1.840	73.828	75.668	3.287	18.123	21.410	27.078	36.852	63.930	161.008	19,4	41,2
2005	2.133	68.278	70.411	2.763	12.662	15.425	34.024	50.710	84.734	170.571	14,6	35,4
2006	1.750	69.837	71.587	2.563	13.115	15.678	38.547	82.594	121.141	208.406	13,6	39,6
2007	2.163	71.362	73.525	2.282	13.519	15.801	38.707	122.385	161.092	250.418	11,3	38,6
2008	3.248	75.040	78.288	1.874	12.192	14.066	47.405	141.630	189.035	281.389	10,5	37,9
2009	3.598	79.866	83.464	1.776	11.529	13.305	43.671	129.126	172.797	269.566	13,5	43,6
2010	4.290	84.686	88.976	1.576	10.251	11.827	71.603	119.797	191.400	292.203	12,2	39,9
2011	7.013	87.136	94.149	1.269	8.430	9.699	75.543	127.057	202.600	306.447	12,2	39,7
2012 Ç1	10.683	90.228	100.911	1.275	8.419	9.694	78.284	129.358	207.642	318.247		

(*) 01.10.2001 tarihinden itibaren TCMB tarafından izlenmektedir.

Kaynak : HM, TCMB, TÜİK

SORU 2: 2002 yılından bugüne kadar yıllar itibari ile ne kadar dış borç faiz ödemesi gerçekleştirilmiştir?

CEVAP 2: Tablo 2'de Merkezi Yönetim Dış Borç Ödemelerinin yıllar itibariyle miktarları verilmiştir.

TABLO 2 : Merkezi Yönetim Dış Borç Ödemeleri

(Milyon ABD Doları)

	ANAPARA	FAİZ	TOPLAM
2002	4.970,4	3.216,6	8.187,0
2003	6.959,3	3.813,3	10.772,6
2004	7.006,4	4.242,4	11.248,8
2005	11.067,5	4.564,1	15.631,5
2006	12.982,1	4.634,5	17.616,6
2007	11.709,0	4.816,3	16.525,3
2008	8.528,6	4.546,9	13.075,5
2009	5.318,2	4.013,1	9.331,3
2010	7.004,7	3.968,2	10.972,9
2011	6.915,3	4.026,0	10.941,3
2012 Mayıs	3.111,0	2.071,2	5.182,2

SORU 3: IMF'ye ödenen faiz tutarı ne kadardır?**CEVAP 3:** Tablo 3'de IMF'den sağlanan net finansmana ilişkin veriler bulunmaktadır.**TABLO 3 : IMF'den Sağlanan Net Finansman**

Milyon ABD Doları ⁽²⁾	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 Oca-Nis	TOPLAM
I. Kullanım	13.499	1.770	1.233	2.380	3.007	1.184	3.463	0	0	0	0	46.661
II. Borç Servisi	7.537	2.768	5.909	8.447	8.478	5.912	2.314	913	2.322	2.804	590	52.114
Anapara	6.684	1.819	4.905	7.527	7.661	5.331	1.916	718	2.191	2.733	581	45.343
Faiz	853	949	1.005	920	817	581	398	195	131	71	9	6.771
III. Net Kullanım (I-II)	5.962	-998	-4.677	-6.067	-5.471	-4.727	1.149	-913	-2.322	-2.804	-590	-5.453
IV. Faiz Hariç Net Kullanım	6.815	-49	-3.672	-5.147	-4.654	-4.146	1.547	-718	-2.191	-2.733	-581	1.318
V. IMF Borç Stoku (dönem sonu)	22.086	24.092	21.507	14.646	10.762	7.158	8.524	7.958	5.627	2.877	2.324	..

(1) Hazine Müsteşarlığı ve TCMB toplamını içermektedir. TCMB en son 2001 yılında kaynak kullanmış olup, borç geri ödemelerini ise 2005 yılında tamamlamıştır.

(2) Toplam sütunu dışındaki veriler dönem sonu \$/SDR kurlarıyla, toplam sütunundaki veriler ise Nisan 2012 sonu \$/SDR kuruyla hesaplanmıştır. Tüm \$/SDR kurları IMF'nin web sayfasından (www.imf.org) alınmıştır.**SORU 4:** Önümüzdeki yıllar için Hükümet olarak borçlanma planları var mıdır?**CEVAP 4:** Borçlanma işlemlerine ilişkin orta vadeli öngörüler ve planlar, Orta Vadeli Program (OVP), Merkezi Yönetim Bütçesi büyüklükleri ve borç yönetimine ilişkin stratejik ölçütler dikkate alınarak belirlenmekte olup Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan Yıllık Hazine Finansman Programları ile her yıl kamuoyuna duyurulmaktadır.

SORU 5: Cari açığın kapanması için hangi tedbirleri uyguluyorsunuz?

CEVAP 5: 2010 yılının sonundan itibaren, kredi büyümesini kontrol altına alarak iç talep ve cari açığı yavaşlatmak amacıyla Merkez Bankası (TCMB) ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından makroihtiyati tedbirler alınmıştır. Alınan önlemlerin etkisiyle cari işlemler açığı 2011 yılı son çeyreğinden itibaren azalma eğilimi göstermiştir.

Cari işlemler açığındaki artışı etkileyen en önemli faktörlerden biri Türkiye'nin enerjide dışa bağımlı olmasıdır. Bu nedenle, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik reformlara büyük önem verilmektedir. Bunların yanı sıra, enerji ve ara malları ithalatı bağımlılığının azaltılması ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik yapısal ve orta vadeli politikalar uygulamaktadır.

Ülkemizin rekabet gücünün artırılması cari işlemler açığını kontrol altına almak için gerekli diğer bir yapısal politika alanıdır. Yeni yatırım teşvik sistemi, girdi tedarik stratejisi, ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi için yürütülen “ülke masaları” stratejisi, hizmet ihracatını desteklemek amacıyla uygulanan vergi teşvikleri, Ar-Ge ve yenilik destek programları ve işgücü piyasası reformları ülkemizin rekabet gücünü artırmak için uygulanan politikalardır.

Cari işlemler açığı riski karşısında yurtiçi tasarrufların artırılması hayati öneme sahiptir. Disiplinli maliye politikaları ile kamu tasarrufları artırılırken, özel tasarrufların teşvikine yönelik politikalar da uygulamaya konulmaktadır. Yurtiçi tasarrufların artırılması ve finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesine ilişkin 2012 yılı Nisan ayında açıklanan düzenlemeler ile yeni Türk Ticaret Kanunu ve kayıtdışılıkla mücadele stratejisinin hanehalkı ve özel sektör tasarruflarının artmasında etkili olması beklenmektedir.